

The birds of Gr 2 were fed a daily diet of rice during the breeding period. All the work was carried out in Lucknow (26° 55' N, 80° 59' E, 450 m above sea level), India.

Results

The clutch size (mean \pm SD), incubation period (mean \pm SD) and egg size (mean \pm SD) of both Gr 1 and Gr 2 were noted and subjected to two tailed t-test.

The mean clutch size in 10 nests of Gr 1 was 2.4 ± 0.48 . For 10 nests of Gr 2 it was 2.8 ± 0.14 . The difference between the two groups was not significant at $P = 0.05$ ($df = 18$, $t = 0.35$).

The incubation period of 20 eggs of Gr 1 and Gr 2 each were noted. The range for Gr 1 was 12–13 days (mean 12.3 ± 0.46). The range for Gr 2 was 13–14 days (mean 13.7 ± 0.48). The difference between Gr 1 and Gr 2 was significant at $P = 0.05$ ($df = 38$, $t = 4.27$).

20 eggs of Gr 1 and Gr 2 each were measured. The range of length for Gr 1 was 16–20

mm (mean 17.5 ± 1.41) and range of length for Gr 2 eggs was 18–23 mm (mean 20.5 ± 1.60). The difference between the lengths of Gr 1 and Gr 2 eggs was significant at $P = 0.05$ ($df = 38$, $t = 9.67$).

The range of width of Gr 1 eggs was 12–14 mm (mean 13 ± 0.83). The range of Gr 2 eggs was 14–16 mm (mean 15 ± 0.80). The difference between Gr 1 and Gr 2 was significant at $P = 0.05$ ($df = 38$, $t = 7.86$).

Conclusion

A protein rich diet has no significant effect on the clutch size of the Red-whiskered Bulbul, however, it does bring about a significant reduction in the incubation period and the egg size of the bird.

REFERENCES

Ali S. (1992): The book of Indian birds. 17th Ed. Bombay: Oxford University Press.

ДО ВИВЧЕННЯ НІДІКОЛЬНОЇ ФАУНИ ЧОРНОГО ДРОЗДА В КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

Л.І. Мелешчук, І.В. Скільський

To the study of fauna of nidicoles of the Blackbird in the Ukrainian Carpathians. – L.I. Meleshchuk, I.V. Skilsky. - *Berkut*. 16 (1). 2007. - 46 nests found during 2005–2007 were investigated. In total, 4846 exemplars of invertebrate animals were discovered. They belong to 3 types and 7 classes. Arachnida and Insecta prevail in nests. Oribatei and Collembola dominate among nidicoles. The maximal number of nidicoles in one nest was 452 individuals. [Ukrainian].

Key words: Blackbird, *Turdus merula*, the Ukrainian Carpathians, nest, nidicola, fauna.

Address: L.I. Meleshchuk, P.O. Box 532, 58001 Chernivtsi, Ukraine; e-mail: mel-lyuda@rambler.ru.

Чимало видів безхребетних тварин знаходять оптимальні умови перебування у гніздах птахів. Для населення нідіколів характерні певні структурно-функціональні особливості. Тому комплексне вивчення таких угруповань надзвичайно важливе з точки зору визначення їх місця та ролі в екосистемах.

Для регіону Українських Карпат у літературних джерелах опубліковані лише фрагментарні відомості стосовно нідікольної фауни дендрофільних птахів (Черватюк, Белоконь, 1969; Харамбура, 1972 та ін.) до яких належить і чорний дрізд (*Turdus merula*) – найбільш типовий гніздовий вид різноманітних насаджень деревно-кушової

Заселеність гнізд чорного дрозда безхребетними тваринами
Occupation of nests of the Blackbird by invertebrate animals

Таксономічна група	ЗК	Lim	ІЧ	ІЗ	ІД
Oligochaeta, Lumbricidae	14	1–9	0,3	10,9	0,3
Malacostraca, Oniscus sp.	54	1–35	1,2	19,6	1,1
Arachnida	2256	1–452	49,0	93,5	46,6
Aranei	203	1–28	4,4	73,9	4,2
Pseudoscorpiones	2	1	0,04	0,3	0,04
Uropodina	59	1–34	1,3	19,6	1,2
Gamasina	220	1–61	4,8	37,0	4,5
Argasidae	279	12–203	6,1	8,7	5,8
Acaridiae	2	2	0,04	4,3	0,04
Oribatei	1475	1–452	32,1	71,7	30,4
Tarzonemina	2	2	0,04	0,3	0,04
Trombiculidae	14	1–6	0,3	10,9	0,3
Chilopoda	29	1–7	0,6	23,9	0,6
Diplopoda	222	2–91	4,8	23,9	4,6
Insecta	2250	1–397	48,9	93,5	46,4
Collembola	1654	1–397	36,0	82,6	34,1
Orthoptera	1	1	0,02	2,2	0,02
Dermaptera	8	8	0,2	2,2	0,2
Psocoptera	1	1	0,02	2,2	0,02
Thysanoptera	9	1–3	0,2	10,7	0,2
Lepidoptera	28	1–7	0,6	26,1	0,6
Hemiptera	14	1–6	0,3	13,0	0,3
–//– (l)	31	1–30	0,7	4,3	0,6
Coleoptera	86	1–14	1,9	47,8	1,8
–//– (l)	9	1–6	0,2	6,5	0,2
Hymenoptera	291	1–6	6,3	26,1	6,0
Siphonaptera	4	1–3	0,1	4,3	0,1
Diptera	92	1–19	2,0	23,9	1,9
–//– (l)	11	1–9	0,2	13,0	0,2
–//– (p)	11	2–9	0,2	4,3	0,2
Gastropoda	21	1–8	0,5	10,9	0,4

Примітка. ЗК – загальна кількість особин, ІЧ – індекс чисельності, ІЗ – індекс зустрічності (%), ІД – індекс домінування (%); l – личинки, p – лялечки (дорослі форми комах наведені без зазначення вікової стадії розвитку).

рослинності. Дослідження проведені нами протягом 2005–2007 рр. у кількох пунктах гірської частини, в межах Передкарпаття та на прилеглих територіях Прут-Дністровського межиріччя. За їх результатами зібрано 46 гнізд на різних стадіях репродуктивного циклу. Опрацювання отриманих мате-

ріалів проводили за загальноприйнятою методикою (Бойко, Івлиев, 1991).

У гніздах чорного дрозда виявлено 4846 особин безхребетних тварин, які належать до 3 типів (Annelida, Arthropoda, Mollusca), 7 класів і не менше 27 таксономічних груп нижчого рангу (табл.). Найбільш чисельни-

ми є Павукоподібні (Arachnida) та Комахи (Insecta), з яких явно переважають Орібати (Oribatei) й Ногохвістки (Collembola) відповідно. Максимальна кількість нідіколів у гнізді становить 452 особини.

За специфікою живлення нідіколи чорного дрозда представлені, головним чином, сапрофагами й зоофагами. Крім того, певна кількість безхребетних тварин виявлена на різних стадіях розвитку, що свідчить про наявність сприятливих умов для розмноження.

Отже, симбіоценози гнізд чорного дрозда представлені як облігатними нідіколами, так і факультативними й випадковими. Частина з них потрапляє у гнізда з будівельним матеріалом, певна кількість заноситься самими птахами (в основному ектопаразити), а деякі заповзають у пошуках їжі чи знаходять тут оптимальні життєві умо-

ви для постійного перебування і розмноження.

ЛІТЕРАТУРА

- Бойко В.А., Ивлиев В.Г. (1991): Методика паразитологического обследования орнитологического материала. - Эктопаразиты птиц в Среднем Поволжье. Казань. 1: 6-23.
- Харамбура Я.Й. (1972): До вивчення структури біоценозів гнізд горобиних птахів ялинового лісу Карпат. - Дослідження біогеоценозів західних областей УРСР, їх рац. використ. та охорона. Матли допов. наук. конф. К.: Наук. думка. 33-35.
- Черватюк Т.В., Белоконь Е.М. (1969): К изучению клещей воробьиных птиц и их гнезд в Украинских Карпатах. - Проблемы паразитологии. Тр. VI научн. конф. паразитол. УССР. К.: Наук. думка, 1969. 2: 184-186.

*Л.І. Мелешук,
а/с 532, м. Чернівці, 58001,
Україна (Ukraine).*

Критика і бібліографія	Беркут	16	Вип. 1	2007	167
------------------------	--------	----	--------	------	-----

**Завьялов Е.В., Шляхтин Г.В.,
Табачишин В.Г. и др. Птицы
севера Нижнего Поволжья.
Кн. III. Состав орнитофауны.
Саратов: Изд-во Саратов.
ун-та, 2007. 328 с.**

Вышла уже третья часть сводки по птицам Саратовской области. В ней обобщены материалы за более чем 100-летний период по распространению и экологии 104 видов из 9 отрядов – от Ржанкообразных до Дятлообразных.

Во введении кратко описаны результаты исследований в регионе, опубликованные после выхода первых двух томов сводки в 2005 г.

Повидовые очерки состоят из нескольких разделов: статус, распространение, численность, миграции, местообитания, размножение, питание. Для редких видов, рекомендованных к внесению во второе изда-

ние Красной книги Саратовской области, приводятся также сведения по лимитирующим факторам, принятым и рекомендуемым мерам охраны. При анализе распространения и размножения указываются и имеющиеся коллекционные материалы.

Из недостатков можно отметить полное отсутствие иллюстраций (есть только две цветные вкладки, а ведь были бы вполне уместны хотя бы картосхемы распространения и миграций) и неудобную систему ссылок – по номерам, причем в порядке упоминания. Найти в списке литературы (весьма обширном, кстати) конкретную работу, не зная ее номера, довольно проблематично.

В любом случае издание подобных региональных сводок очень важно – и для подведения итогов, и для планирования дальнейших исследований. Можно поздравить наших коллег с очередным успехом.

В.Н. Грищенко